

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrletno 680 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in izdaja v Ljubljani. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO VII. Telefon šte. 552 LJUBLJANA, dne 15. januarja 1924. Telefon šte. 552 ŠTEV. 7.

Dr. Fran Windischer:

Hišni posestniki in davčno vprašanje v Sloveniji.

(Govor na protestnem shodu hišnih posestnikov 13. januarja t. l.)

V imenu Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo se zahvaljujem za prijazen pozdrav in za priznanje našemu delu. Pozivu organizacije hišnih posestnikov smo se odzvali drage volje in smo prišli na ta protestni shod z mirno vestjo tišiti, ki so storili svojo dolžnost v prizadevanju, da se omilijo davčna bremena v naši Sloveniji. Slovenci smo mirni in krotki in je slovenska poročljivost prišla v pregovor. Naš srednji stan se na žalost udeležuje le nerad javnega življenja. Ako se sedaj v Sloveniji v hitrem redu vrste gospodarski shodi, je to samo znamenje, da prilike niso zdrave in da je breme javnih dajatev postalo v resnici pretežno. Trgovska in obrtniška zbornica ima po svojem zakonitem delokrogu zastopati gospodarske interese industrije, trgovine in obrta. Hvala Bogu, da moremo in smemo reči, da se naša slovenska zbornica ne postavlja na enostransko stališče. Ona motri vse gospodarske potrebe naše domovine in deluje v lepem sporazumu z vsemi gospodarskimi organizacijami Slovenije. To njeno stališče je prineslo dragoceno priznanje naše prve politične osebnosti, da je nekak gospodarski parlament Slovenije. Hišni posestniki so važen sestavni del našega gospodarskega organizma. Pridobitni sloji so posredno in neposredno interesirani na tem, da ne podleže stan hišnih posestnikov. Z zanimanjem sledimo vašim prizadevanjem in bomo radi podpirali vaše upravičene interese. Hišnih posestnikov položaj je v resnici težaven. Mera njih trpljenja je polna in čas je dobiti moža, ki vam odvzame vsaj polovico križa, ki ga že tako dolgo nosite.

V Ljubljani je hišnemu posestniku najemnina obremenjena s 53.6%, v Celju celo z 89.12%, v Ptuj, kjer znašajo občinske in okrajne doklade preko 700%, gospodarju sploh ničesar ne ostane in celo doplačuje. V Brežicah n. pr. je obremenitev 127%, tako da mora gospodar pri 100 K najemnine doplačati iz svojega 27 kron. Te razmere, gospoda, so nevdružne in upravičeno protestirajo hišni posestniki, da bi bili še nadalje samo biljeferji in inkasanti za državo in druge javne gospodarje.

Vprašanje davkov in javnih bremen je danes najvažnejše gospodarsko vprašanje Slovenije. Stalno je na dnevnem redu in v resnici je stopilo v permanenco. Slovenci smo vajeni davkov in se ne branimo davčne dolžnosti. Mi vemo, da jih potrebuje država in drugi javni gospodarji. Mi vemo, da smo mi sami, ki skupaj tvorimo našo državo. Ali zavedamo se tudi, da breme ne sme biti prekomerno in da se mora nagajati tako, da ga državljani morejo nositi. Eno pa rečemo, svojih gospodarskih tvornih sil, svoje gospodarske vitalitete si ne damo od nikogar podvezati. Davčno breme v Sloveniji je danes v resnici preveliko. Ako se mi branimo vsak zase v organizacijah, opravljamo koristno in potrebno delo, zakaj tudi državni interes je, da ne propadejo naše gospodarske sile. V novo državo smo prinesli avstrijski državni sistem. Izčrpen sistem je to, ki obširja vse vire dohodkov, kakor za-

jema dober vodovod v celoti svoj studenec. V tem pogledu smo popolnejši kakor druge pokrajine in zato v neugodnejšem položaju. Tudi imamo pri nas še dober davčni aparat, ki posluje in ki zakone, nove in stare, izvaja resnično. Uspehi kažejo, da drugod žal ni tako, spominimo se le vprašanja davka o vojnih dobičkih in davka od poslovnega prometa. Tu se čujejo različne prav verjetne vesti, pravo resnico bi nam mogla dati le točna davčna statistika, katere tako pogrešamo, kakor pravočasnih računskih zaključkov državne administracije. Lahko rečemo, da mi izpolnjujemo svojo dolžnost, zakaj v spominu je še vsem številka 44.000.000 direktnih davkov, ki se je preračunavala za dobo 1 leto za Slovenijo. Pobrlo pa se je pri nas davkov v 11 mesecih preko 80.000.000. V zadnjem času sem pravkar dobil zanimivo statistiko o davkih o poslovnem prometu. Ta davek se je v naši celi državi v razdobju julij, avgust in september 1923 pobral v vsoti 40.000.000 Din ter je od te vsote Slovenija sama plačala nad 10.000.000. In vendar so očitali Sloveniji, da premalo plača davka na poslovni promet spričo razvilosti svoje trgovine in obrta.

Občuten davek je pri nas osebna dohodnina. Ta je znašala pred vojno pri ljudeh, kakor jih je bilo v Ljubljani tedaj malo ali nič z dohodki 100.000 K, letno 4.841 K. V letu 1923 pa plača davkoplačevalec z dohodkom 100.000 K v Sloveniji 13.006 K 90 v. Od 8300 kron mesečnih dohodkov naj plača 1080 kron osebne dohodnine. Obdavčenec z dohodki 100.000 K je bil leta 1914 po pravici oseba, ki je vzbujala zavist in ki je lahko plačala od tega dohodka 4.000 K. Pri današnji devalvaciji je 100.000 K vošla številka in pri tem dohodku je breme na dohodnini letnih 13.000 K odločno previsoko.

Ako je iz navedenih razlogov naša obremenitev po javnih bremenih in davkih prevelika, potem je upravičeno, da smo zahtevali in zahtevamo izenačenje davčnih zakonov za celo državo, torej podstavo, katere bi prinesla iste predpise za vso našo domovino. To je težko vprašanje, ali treba, da se čimprej uvede zadovoljivo. Pripravljamo se tak načrt in mi smo se o tem načrtu ponovno že izjavljali. Ali mesto novega zakona smo dobili lansko leto 30% linearno povišanje vseh direktnih davkov, tako se je naš položaj odločno poslabšal. Pravico imate, da proti temu 30% povišju z odločnostjo protestirate, zakaj ta povišek presega dopustne meje, osebno pri hišnem davku, pri dohodnini in posebni pridobnini. Mera je polna in prišli smo na nevarno strmino. Nevarnost nastaja za naše gospodarstvo in za davčno moralo. Naš finančni delegat je moder in uviden mož. Njemu je izročeno davčno krmilo v Sloveniji in po svojem poklicu mora čuvati davčne interese. On sam je videl, da je osebno pri dohodnini davčno merilo preostro. Lansko leto je že stavil predlog, da se omili davčna mera. Z nami vred ni uspel. Ko odgovor je prišlo 30% linearno povišanje. Sedaj ko povišanje preči, da postane permanent-

no, je osebno in pismeno predlagal omejitev bremen iz dohodnine.

Gospoda, trgovska in obrtniška zbornica se vneto trudi, da pomaga upravičenim interesom našega gospodarstva do veljave. Iz časopisov in iz raznih poročil, ki jih imate od svojih voditeljev, je njeno delo znano. Delati hočemo tudi v bodoče tako, upajmo, da z boljšim uspehom kakor doslej. Naši poslanci, to se mora hvalevredno priznati, nas odločno podpirajo.

Sklepam in ponavljam: Voljni smo plačevati državi in javnim gospodarjem kar jim gre v mejah svoje gospodarske moči, izjavljamo pa prav tako odločno, da ne bomo nik-

dar dopustili, da se izsuši gospodarstvo v naši Sloveniji. Svoj odpor bodemo nadaljevali, ker nas v tem teži zavest, da opravljamo koristno in — državotvorno delo, če hočete. Ta naša obramba ni samo v interesu gospodarjev in delodajalcev, marveč tudi v živem interesu naših delojemalcev, uradnikov in delavcev vseh vrst. Gorje jih čaka, če omaga naše gospodarstvo!

Prosim Vas, v imenu Trgovske in obrtniške zbornice, da nam pošljete resolucije svojega današnjega protestnega zborovanja, kateremu želimo, kar najlepši poetek. (Veliko odobravanje.)

Izvoz vin iz Jugoslavije v Nemško Avstrijo. — Vinska produkcija v Sloveniji.

Pod tem naslovom je priobčil dr. višji vinarski nadzornik Fr. Gombač v Ljubljani v strokovnem listu »Allgemeine Wein-Zeitung« z dne 25. decembra p. l. komentar k zborovanju in sklepom nemško-avstrijskega vinogradniškega društva glede uvoza vina nemških dvolastnikov iz obmejne Štajerske. V Nemški Avstriji živi namreč mnogo nemških državljanov, ki imajo svoje vinograde na Štajerskem, ki pa svojih vin zbog previsoke avstrijske carine ne morejo uvažati v Nemško Avstrijo. Le-ti so na posebnem sestanku sklenili izposlovati pri svoji vladi ugodnejše uvozne odredbe z znatnim znižanjem uvozne carine, ki znaša sedaj 60 zlatih kron za hl. Letni pridelok teh dvolastnikov znaša na okroglo 500 oralih njihovih vinogradov v obmejni Štajerski komaj 6000 do 10.000 hl letno.

To se jim bo tudi gotovo posrečilo doseči, s čimer si bodo seveda tudi svoje dohodke izboljšali, ker ta vina so v N. Avstriji že od nekdanj priljubljena ter imajo mnogo višjo ceno kot pri nas.

Upoštevajoč te okoliščine in ker se dvolastniki le za uvoz svojega pridelka zavzemajo, pripominja in nasvetuje nadzornik Gombač v svojem gorinavednem članku med drugim še naslednje:

»Ker jugoštajerska vina popolnoma odgovarjajo okusu avstrijskih, zlasti avstrijsko-štajerskih konzumentov, dočim se s sedanjo mešanico avstrijskih vin z italijanskimi in ogrskimi vini, kakor zborovalci sami trde, glede pravega okusa kvarijo, bi bilo želeli, da bi dala ugodna avstrijska carinska možnost na izvažanje še večje množine jugoštajerskih in drugih vin iz naše države, v katerem slučaju pa bi avstrijska vlada morala ukiniti dosedanji pogoj, da morajo namreč iz drugih držav uvožena vina vsebovati 13% alkohola, dasi dobrot ali zlahkosti kakega vina ne odvisi ravno od velike jakosti. Pri uvoženih vinih ne gre vedno le za izboljšavo drugih slabjših lastnih vin, marveč tudi za direktni konzum.

Letošnja, v Sloveniji pridelana vina so razmeroma dovolj močna in

polna, finejše vrste s prijetno cvetlico, ker se jih je izjemoma trgalo prav pozno in sicer največ šele v drugi polovici oktobra, tako da so vsebovali posamezni mošti od koncem oktobra in celo začetkom novembra trganega grozdja po 22 do 23% sladkorja, kar odgovarja 12½ do 14% alkohola.

Naj se preudari in upošteva, da posedujejo v sosednji Jugoštajerski tudi mnogi v Jugoslaviji nastanjeni in živeti Nemci svoje vinograde, čijih vinski pridelki slove daleč na okrog po svoji dobroti. Z uvozom takih v Avstriji že od nekdanj dobro poznatih vin, bi se avstrijski konzum le še zvečal ter mnogo pridobil na vrednosti in dobrem imenu. Močnejša črna vina iz drugih naših krajev, kakor iz Dalmacije in Baranje, bi se pa lahko uporabila ko izborna izboljšalna vina.

Letošnja vinska produkcija v Sloveniji je zaostala za lansko za ⅓, ter znaša 525.000 hl, dočim je znašala lanska skupno 783.000 hl. V Jugoslaviji se dobi še precej starega vina letnikov 1922, 1921 in tudi 1917. Zadnja dva letnika največ na Štajerskem.

Ker v tem članku povdarja avtor največ izvoz štajerskega vina nemških posestnikov, nam je na naše pomisleke poslal še naslednje pojasnilo: Predstavljati si je treba pri tem, da je gornji članek tiskan v nemškem tujezemskem listu, ki se za slovenske producente gotovo ne bo zavzemal, in drugič, da je največ in najslovitejših vinogradov na naši meji še v popolnoma nemških rokah. Seveda če pride do kakih ugodnosti za večji izvoz, ne bodo tuji kupec tako strogo ločevali nemško od slovenskega blaga, oni se bodo zatekli k tistemu, ki jim bo glede dobrote in cene najugodnejše postregel.

Glavno je, da pride do kakih ugodnih vinskih trgovskih zvez z Avstrijo, čeprav bi se s prva izvažala samo obmejna štajerska vina. Ako se tudi samo ta obmejni pridelok čez mejo spravi, izostane precejšnja konkurenca drugim vinogradnim krajem, osebno Kranjski in deloma Hrvatski in tako stopi vinski promet nekako sam ob sebi v drugo za vse sloje ugodnejšo frazo.

Bombažna industrija v l. 1923 in njeni izgledi za l. 1924.

(Poročilo naše ugledne tvrdke »Bombaževa predilnica in tkalnica Ed. Glanzmann & And. Gassner« iz Tržiča.) (Konec.)

Zapeljivo za nova industrijska podjetja je tudi po večini še neodkrito bogastvo pokrajin na dobrem premogu, ki se mora sedaj še uvažati iz Anglije, Francije, Avstrije in Čehoslovaške.

Država s svoje strani more z izdatno zaščitno carino pripomagati

mного razvoju naše tekstilne industrije in upati je, da bo nova carinska tarifa pridobila to, kar se je s staro zamudilo. Kakor se je iz vprašanj po pletilnih strojih v letu 1923 razvidelo, nahajamo pri nas za proizvodstvo pletenin v obratih manjšega obsega zdrava tla. Težje je

privabiti veleindustrijo, brez katere ni uspešna konkurenca mogoča. Pri nas se kaže tendenca za uspehovitev zavodov za plemenčenje, kakor za beljenje in liskanje.

Važno so nadalje trgovske pogodbe, ki naj bi ne smejo podeljevati privilegijev, s čimer bi se uničilo to, kar bi nam doprinesla zaščitna carina.

Delovne razmere so pri nas v splošnem dobre, dasi se da pri nas v primeru z izrecnimi tekstilnimi državami še mnogo storiti za povečanje kapacitete. Transportni tarife so zelo visoki. Sistem uvoznih dovoljenj, ki je stopil v veljavo v začetku leta, je povzročil industriji marsikatero nepotrebno težavo. Isto velja za devizno naredbo, saj se je izkazalo v zadostni meri, da je iskati najboljšo zaščito za domačo valuto ne v administrativnih naredbah, ampak pri dobrem budžetiranju, v zupanju tu- in inozemstva. To je tudi pravo, dasi počasi delujoče sredstvo za odpravo denarnega pomanjkanja in za znižanje živiliških cen, katerih višina nima nobene utemeljene podlage in katero bi se s papirno inflacijo samo še pospeševalo. Denarno pomanjkanje in bančna obrestna mera so naravno povzročili zavlačevanje pri plačilih in sorazmerno obtežitev tekstilne industrije, kjer je že grozila kriza, vendar se zdi, da se je, z jesenskimi meseci v zvezi z rezultati žetve, izvršila izprememba na boljše, ki bo, upajmo, trajna, sicer bi morale odpasti tudi v tekstilni stroki mnoge nameravane nove ustanovitve in adaptacije.

Zeleži bi bilo ožje zveze naše tekstilne industrije v svrhu informacij, statistike, določitve enotnih prodajnih in plačilnih pogojev, bojkotiranja zlohotnih dolžnikov, pravičnega obdavčenja, osobito s promelnim davkom tako obremenjene industrije itd., ker so take zveze v drugih državah dale že obilo koristi.

Kar se tiče perspektiv za tekstilno industrijo v splošnem za leto 1924 se vendar, dasi, kakor je razvidno iz gori navedenega, situacije v posameznih pokrajinah znatno diferencirajo, ne more predvideti ničesar ugodnega. Pokazali smo, da produkcija bombaža ne more držati koraka z zahtevami konsuma, in tekstilna industrija bo morala tvoriti nekak odbijač med producenti in konsumentni. Ako bo spomladi žetev bombaža začela odrekati, bo moralo v tekstilnih obratih priti do znatnih redukcij.

Stremljenje, predvsem Evrope, da se osamosvoji od ameriškega tržišča, je napredovalo, na primer je Anglija sama v zadnjem letu izdala 1 milijon funtov šterlingov za pospeševanje bombažnih kultur. Tudi pri nas nahajamo že osnove bombažne kulture, toda treba bo še mnogo podpore s strani vlade, preden se bo to gospodarsko panogo zadostno razvilo.

Evropa kontrolira po vojni samo še eno tretjino svetovnega bombaževega konsuma in zato bo končno vendarle Amerika diktirala cene. Tekstilna industrija nima zato nobenega povoda, da bi se veselila na novo leto.

Protestno zborovanje društva hišnih posestnikov.

V nedeljo, dne 13. januarja 1924 se je vršil ob 10. uri dopoldne v hotelu »Union« jako dobro obiskan shod društva hišnih posestnikov v Ljubljani. Shod je imel namen protestirati proti preobčutnim davčnim bremenom v Sloveniji, proti podaljšanju varstva najemnikom in proti neprilicam, katere povzročajo razjemanje dimnikarskih del.

Otvoril in vodil ga je društveni predsednik g. Frelih, ki je v svojem nagovoru pozdravil številno navzoče zastopnike pridobitnih krogov: predsednika trgovske in obrtniške zbornice g. Kneza, zborničnega tajnika g. dr. Windischerja, zastopnika zveze trgovskih gremijev g. Jelačina in g. Zebala, načelnika gremija trgovcev v Ljubljani g. Štupico in zastopnike hišnih posestnikov z dežele in iz Zagreba.

Volitve v dohodninske cenilne komisije.

Dne 20. januarja se vršijo nadomestne volitve v cenilne komisije.

Podpisane zveze so na ponovnih sestankih razmotrile važnost teh volitev in sklenile priporočati krajevnim organizacijam, da se zjedinijo na enotno gospodarsko listo in izberejo kot kandidate agilne in energične ljudi, ki ne bodo le zmožni, ampak tudi voljni sodelovati pri prireditvi dohodnine.

Dohodnina postaja ne glede na prenikzi davčni minimum, od leta do leta občutnejša. Predvojno lestvico, ki ne vstreže več razvednostivi denarja v sedanjih razmerah, postruje še vojni pribitek, 30% izredni pribitek in invalidski davek.

Zato je nujno potrebno, da se poslužimo v polni meri po zakonu nam zajamčenih pravic in odpošljemo v komisijo može, ki bodo znali varovati naše interese in preprečiti pretirane ocene.

Da pa to dosežemo, je nujno potrebno, da nastopimo enotno, upoštevamo edino gospodarske razmere in postavimo volitev komisije na izključno gospodarsko stališče.

Vse poklicne organizacije pridobitnih krogov naj skrbijo za postavitev enotne gospodarske kandidatne liste in za polnoštevilno udeležbo pri volitvah!

ZA ZVEZO TRGOVSKIH GREMIJEV V LJUBLJANI:

Ivan Jelačin ml. l. r.

Fran Zebal. l. r.

ZA JUGOSLOVANSKO OBRTNO ZVEZO:

Ivan Ogrin l. r.

ZA ZVEZO OBRTNIH ZADRUG V LJUBLJANI:

Engelbert Franchetti l. r.

Po nagovoru društvenega predsednika je dobil besedo zbornični tajnik g. dr. Windischer, ki je pozdravil zborovalce v imenu Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Nato je v daljšem, v informativnem oziru zelo važnem govoru pojasnjeval občutnost davčnih bremen v Sloveniji. Njegov govor priobčujemo spričo programatičnega pomena kot uvodni članek. Društveni predsednik g. Frelih se mu je v toplih besedah zahvalil za njegov pozdrav in izredno zanimiv govor, ki po njegovi izjavi iz ust našega gospodarskega strokovnjaka še izdatno pridobi na vrednosti. Prosil ga je, da bi zbornica še v naprej stala vedno v prvi vrsti na braniku za omiljenje neznosnih davkov. V nadaljnjih izvajanjih je g. Frelih podal kratek referat o 30% izrednem davčnem pribitku in pojasnjeval posledice, katere povzročajo pobiranje tega pribitka pri hiš. najemnem davku. G. Jelačin ml. je pozdravil zborovalce v imenu zveze trgovskih gremijev in v nadaljnjih izvajanjih žigosal specijelno slo-

vensko davčno prakso z ostrimi besedami, ki so naše občie pritrjevanje. Poročilo o davčnih plačilnih nalogah je podal kanonik g. Sušnik, o stanovanjskem zakonu g. Frelih in g. dr. Regali, o dimnikarskem redu g. Stare, o taksnem zakonu in kuluku pa zopet g. Frelih. Po podanih poročilih so se soglasno sprejele resolucije o vseh zadevah, ki so bile predmet poročil. Tekom poročil je pozdravil zborovalce tudi občinski svetnik g. Turk in v kratkih besedah podal motive za pritožbo glede občinskega gospodarstva v Ljubljani, katere rešitev je dala povod obširnim rekrimiacijam v našem dnevnem časopisu.

Shod je jasno pokazal, kako potrebna je solidarnost med davkoplčevalci za varstvo njihovih pravic. Zato je našel poziv g. Jelačina ml., da so vsi gospodarski krogi pri volitvi v dohodninske cenilne komisije dne 20. jan. 1924 postavijo edino na gospodarsko stališče, živahen odmev med zborovalci.

Višjega deželnega sodišča svetnik dr. Edvard Pajnič:

Kolebajoča vrednost denarja in pravne razmere.

(Nadaljevanje.)

Ne primanjkuje pa tudi poskusov, dati posojilnim pogodbam tako obliko, po kateri naj je onemogočen vpliv kolebajoče vrednosti denarja na vrednosti danega in vrnjenega posojila. Na polju personalnega in realnega kredita pojavlja se čestokrat poskus sklepati posojilne pogodbe v tuji inozemski valuti, o kateri pač stranki domnevata, da se njena promelna vrednost v doglednem času, ki prihaja pri sklepu take pogodbe v poštev, ne bo izpremenila. Važno je pri tem, da se reši vprašanje, ako je v ožgled obstoječim predpisom možno in dovoljeno, da se take vrste posojilni dolg pri nas zemljiško-knjižno zastavoppravno zavaruje. Naš zemljiško-knjižni zakon v § 14 določa, da se sme zastavoppravna pravica vknjižiti le za po številu popolnoma določeno svoto denarja. Potem takem bi bila vknjižba zastave za svoto inozemskega denarja, ki pri nas ne velja kot denar, ampak je le blago, nedopustna. Taka razlaga gorenje zakonite določbe je bila mogoče umestna pred početkom svetovne vojne, ko smo imeli v primeri z inozemstvom še povse enakovredno denarno veljavo ter je bilo upniku vse jedno, če se je tudi v svrhu zemljiško-knjižnega zavarovanja preračunala dolžna vsota v naš domač denar. Sedaj pa je položaj povse drugačen. Upnik hoče imeti ter je po pogodbi v to tudi opravičen, da dobi ob zapadlosti vrnjeno dano posojilo v tujih novčanicah ali pa da prejme polno vrednost dolžne mu valute po borznem tečaju tujih novčanic na dan plačila v našem denarju (prim. čl. 335 trg. zak., § 261 z odst. izvrš. r.).

Naše višje deželno sodišče v Ljubljani je opravičeno naziranj, da je

zemljiško-knjižno zavarovanje terjatev, izrazenih v inozemski valuti v obliki nekakega stvarnega bremena dopustno, ne da bi se v zemljiški knjigi še posebej navedla dolžna vsota v našem domačem denarju. Saj je slednje nemogoče, ker se v naprej itak ne more vedeti, kak da bo bode borzni tečaj v tuji valuti dolgovane svote na dan plačila. Smoter § 14. z. z. pa se v ničemer ne krši, kajti iz zemljiške knjige je približno višino obremenitve vsakokrat lahko posneti, ker se more višina zadevne obremenitve s pomočjo znanega borznega tečaja tujih valut vsikdar lahko izračunati.

V nemški državi, kjer je tamošnja marka doživljala naravnost preje neverjetno znižavanje svoje vrednosti, vstvarilo se je z zakonom 23/6. 1923. hipoteke neizpremenljive vrednosti (»wertbeständige Hypotheken«). Po tem zakonu je možno ustvariti hipoteko na ta način, da se določi svota, za katere plačilo naj jamči zastavljeno zemljišče, gotove množine čistega zlata ali žita, kjer je vrednost uradoma določljiva. Taka hipoteka je v svojem bistvu povse jednaka drugim hipotekam obične vrste.

Nemška sodišča se vse izjeme tudi ne drže več pri nas glede krone še občie vpoštovanega, a krivičnega načela, da je pred davnim časom kot posojilo dana marka še vedno jednaka oni, ki kroži ob času zapadlosti in se dejansko vrne. Zemljiški lastnik naj na svojem zemljišču zastavoppravno zavarovano terjatev vrne v takem znesku sedaj krožečega denarja, ki vstreže približno oni vrednosti, katero je bil svoječasno prejel kot posojilo. Popolnem se tega načela drži, kakor posnemam iz nemškega vira, najvišje sodišče poljske republike.

Prepogosti so pri nas slučajji, da se sodno iztožujejo posojila, izplačana svoječasno v Zjedinijenih državah Severne Amerike v dolarjih. Obče znano je, da je severoameriški dolar pri nas v predvojnem času veljal približno 5 zlatih kron. Dostikrat se je tako posojilo izplačalo dolžniku, ki se je ravno vračal v staro domovino in je ta obljubil, da vrne posojilo v denarni veljavi domovine. Tak dolžnik je s par sto dolarji kupil doma celo posestvo, vredno sedaj kar več deset tisoč ali celo več stotisoč naših kron. Pravni čut veli že, pa tudi zakon podpira ta izrek, da je tudi taka posojila vrniti če tudi v našem denarju, pa vendar po tečaju posojilne tuje valute na dan vrnitve. (Dalje sledi.)

Trgovaljski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

Trgovina.

Ustroj nekaterih trgovskih zbornic v inozemstvu. Stare avstrijske trgovske zbornice v Parizu, Londonu in Aleksandriji so omejele svoj delokrog na reprezentacije avstrijske industrije, čeprav je bil prvotni program zamišljen zelo široko. Ker se pa za program niso dosti brigali, so morali marsikaj upustiti in namen ni bil dosežen. Pravi namen, propagande, pred vojsko sploh ni bil predmet posebne pozornosti. Velika Britanija na primer je bila glede propagande v začetku zelo skeptična; ko se je pa njena zbornica v Parizu dobro obnesla, so se začeli v Angliji bolj brigati za te vrste zbornic in se jim imajo zahvaliti za marsikaj uspeh. Svojo organizacijo so pa gojili seveda dosti bolj skrbno in bistroumno kakor pa drugi trgovski krogi. V bistvu je bil načrt isti: združiti v eni instituciji koristi importa in eksporta za gotove dežele in pa dobiti za domovino direktni stik z interesi onih dežel. Na tej široki podlagi se nudi razvoju trgovskih odnošajev najlepša prilika. Važnost te točke je spoznala najbolje Francija in je dala svojim številnim trgovskim zbornicam v inozemstvu uradni značaj ter jih je postavila popolnoma v isto vrsto, kakor so bile domače. Poskus je bil zelo drzen; na eni strani je omejil delavnost zbornic, na drugi strani je pa prinesel upoštevanja vredne dobičke. Propaganda je veliko težavnejša, če ima uradni značaj, informacije se morajo veliko bolj previdno oblikovati, in gledati moramo na najstrožjo diskrecijo, kar je včasih pač skoraj nemogoče. Glavno delo teh zbornic je v razsodiščih, ki preganjajo večkrat tudi delokrog zbornic samih. V tem oziru so napravile vse vrste inozemskih zbornic dosti dobrega in imajo zaslug za ohranitev medsebojnega razmerja, najsi je še tako napeto. Italija je ustanovila take zbornice posebno v orientu in pozneje v Južni Ameriki, četudi jim ne prizna uradnega značaja, je napravila iz njih potom velike državne podpore dobro orodje za gospodarsko propagando. Povsod na tem polju se da ugotoviti uspeh Italije, imajoč svoj izvor v prvi vrsti v koncentraciji najboljših izseljeniških moči v zbornicah. Nemčija je imela sijajno organizirano konzularno službo, ki je bila za interese popolnoma zadovoljiva in prav tako učinkovita, kakor inozemske trgovske zbornice. Šele nekateri posebni slučajji trgovskopravnega značaja so pokazali Nemcem prednosti razsodiškega dogovora, in od tedaj naprej datirajo tudi nekatere trgovske zbornice, ki so program zastopniških oblasti živahno podpirale in dopolnjevale. Rusija je bila tudi v tem oziru neokretna in ni mogla svoje okornosti premagati. Če je ustvarila par trgovskih zbornic v inozemstvu, je vzrok iskati samo v motivih reciprocitete. Manjše države so ustanovljale takšne trgovske zbornice po zgledu velikih držav na najbolj ugodnih trgovskih točkah in so večkrat s svojimi nasveti in pobudami dopolnile delovanje teh večjih zbornic.

Za potnike v Rumunijo. Dovoljena teža kovčkov v zorcji, ki jih smejo vzeti s seboj trgovski potniki, ki potujejo v Rumunijo, se je povišala od 50 na 100 kg.

Carina.

Carine prosti uvoz železnih odpadkov, namenjenih za topljenje. Da se omogoči urvažanje in ocarinjenje železnih odpadkov, je minister za finance na predlog carinskega sveta določil: Uvozniki odpadkov iz železa, t. j. starih pokvarjenih in obrabljenih železnih predmetov, ki se uvažajo samo za topljenje, kakršni so: plesma, strojni deli, verige, granate, deli poljedelskih priprav, posod itd., morajo če jih uvažajo zaradi topljenja, to svojo namero prijaviti v deklaraciji s tarifnim imenovanjem blaga. Tarifno imenovanje se mora glasiti: »Stari pokvarjeni in obrabljeni železni predmeti in njih odpadki, za topljenje.« Z deklaracijo vred mora predložiti deklarant prošnjo, naj se dotični predmeti ob njegovih stroških narede nerabne za kaj drugega. To prošnjo mora podpreti s pordilom pristojne trgovsko-obrtniške zbornice, da je industrije in da uporablja tako blago v svojem podjetju kot sirovino. Po predloženi prošnji oceni carinarnica, ali je prošilec lastnik podjetja, ki ima dejansko potrebo za uvoz takega blaga. Če se o tem uveri, odredi po predloženi prošnji na postavi člena 9. zakona o splošni carinski tarifi, da je izvršiti uvozno ekspedicijo po predloženi deklaraciji, da je pa ocariniti tako blago po tar. post. 579. splošne carinske tarife. Po izvršenem izračunu carinskih pristojbin za tako blago pregledajo odrejeni uradniki blago in se pri tej priliki zlasti uverijo, ali se njega kakovost ujema s prijavo v deklaraciji, t. j. ali so prijavljeni predmeti res stari, pokvarjeni in nerabljeni. Če odrejeni uradniki, angažirani po deklaraciji, ugotove tako stanje s pregledom, označijo to s svojimi podpisi tako na deklaraciji kakor tudi na aktu (nalogu carinarnice) ter oddajo takoj potem deklaracije in akte starejšini carinarnice. Čim prejme carinarnica deklaracijo in prošnjo s stanjem, ugotovljenim ob pregledu, odredi uradnika, ki prisostvuje in se uveri, da se spravijo dotični uvoženi predmeti s primernimi ukrepi v tako stanje, da jih je mogoče uporabiti nadalje edino za topljenje. Ko izvrši odrejeni uradnik carinarnični nalog, predloži na aktu, s katerim mu je bilo naročeno prisostvovati temu dejanju, poročilo carinarnici, da se je to zgodilo. Isto označi s svojim podpisom tudi na deklaraciji, kjer so uradniki podpisali pregled blaga; ta akt se doda unikatno deklaracije kot priloga, o čemer se zapiše nanj pripomba. Šele, ko so vsi ti posli ob takih ekspedicijah izvršeni, se smatra ekspedicija za končano; deklaracija se vplača, blago pa se izroči deklarantu na prosto razpolago.

Izvozna carina na prage. Na borove prage, kakor tudi na hrastove prage se uvede izvozna carina v iznosu 25% v naturi.

Obrt.

Sadjarsko in vrtnarsko društvo. Občni zbor podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva za Ljubljano bo dne 20. januarja t. l. ob 9. uri v prostorih Kmečijske družbe na Turjaškem trgu. Zborovanje je zelo važno, ker se gre za naročitev zelenjadnega in cvetličnega semena, sadnih in lepoticnih rastlin za člane.

Davki.

Odmerna dohodnine za leto 1923. Na mnoga vprašanja in pritožbe ugotavlja finančna delegacija, da se odmera namenoma odlaga, dokler se s finančnim zakonom 1923/24 ali na drug način avtoritativno ne določita eksistenčni minimum in davčna lestvica. Da bi se brez vsega uporabile določbe finančnega zakona 1922/23 in predpisi naknadno korigirali, delegacija, ne glede na pravno dopustnost se radi dvojnega dela in drugih s tem združenih komplikacij ne smatra za oportuno. Sicer se je pa finančno ministrstvo pred kratkim vnovič prisolilo za inštrukcije. Cim dojdejo te, se priredba takoj lahko izvede, ker so priprave v splošnem končane.

Delegat: Dr. K. Šavnik.

Promet.

Valorizacija železniških tarifov na Poljskem. S 1. januarjem 1924 so uveljavljeni novi valorizirani železniški tarifi. Valorizacija obstoji v tem, da se bodo računali tarifi s takozvanimi tarifnimi enotami, ki bodo imele stalno vrednost 0.01 zlatega franka.

Pomorska plovba in pristanišča Jugoslavije. Nova ureditev političnih mej v Evropi je pridobila Jugoslaviji v Dalmaciji precejšnje pomorsko ozemlje. Le Zader tje pripadeli Italiji. Najvažnejše pogoje za komercialno in vojaško veljavno na morju bi teraj Jugoslavija imela. Kar se pa tiče tehničnih pogojev, pa manjkajo zlasti: popolnoma izdelana pristanišča, zadostne zveze pomorskega obrežja z zaledjem in zadostno s kapitalom preskrbljena merska plovba. Na jugoslovanskem obrežju, ki meri v zračni črti 700, na površju pa 3000 kilometrov, opravljajo mersko plovbo jugoslovanske družbe »Dubrovnik d. d.«, »Boka«, »Dalmacija«, »Jadranska plovidba« in druge z 160.000 tonami tovornega prostora. S preložitvijo sedeža v Beograd bo postala jugoslovanska tudi družba »Oceania«, ki ima sedaj svoj sedež v Trstu. Oceania razpolaga z 36.000 tonami tovornega prostora. Jugoslovanski pomorski promet se razprostira preko vseh jugoslovanskih pristanišč na jadranskem obrežju in otokih. V inozemstvo vzdržujejo promet jugoslovanske družbe samo med Gružem in Bari (Italija) in med Splitom, Metkovićem in Gružem na eni strani in Trstom na drugi strani. Za odpravljanje državne pošte, vojaških in drugih državnih transportov so subvencionirane od države. Pripomniti je treba, da se imajo boriti jugoslovanske družbe z italijanskimi precej in sicer iz vzroka, ker podpira laška vlada svoje družbe z raznimi dobrinami. Nekoliko pomorskega prometa se vrši tudi v pristanišča Sredozemskega morja. V daljna prekomorska pristanišča jugoslovanske ladje še ne vozijo. To polje prevladujejo Francozi, Angleži, Italijani in Amerika. Pomorska plovba spada v področje prometnega ministra, ki opravlja zadevne posle preko pomorske uprave v Bakru. — O obsegu jugoslovanskega pomorskega prometa dajejo nekaj slike sledeči podatki: Po vojni se je pričelo z pravilno statistično evidenco šele v letu 1921. Iz tega leta in iz leta 1922 so podatki zbrani in statistično urejeni. Radi primere z predvojnimi razmerami služijo podatki iz leta 1913. Baker, ki je bil pred vojno majhna luka, je imel v letu 1921 promet od 1288 ladij in 202.000 ton, 1922 od 2043 ladij in 334.000 ton. Sibenik je imel leta 1913 prometa od 4483 ladij in 854.000 ton; 1921 od 2683 ladij in 567.000 ton; 1922 od 2717 ladij in 609.000 ton. Split z Branico v letu 1913 6206 ladij, 1.545.000 ton; 1921 5756 ladij, 1.151.000 ton; 1922 6309 ladij, 1.384.000 ton. Metković v letu 1913 1214 ladij, 227 tisoč ton; 1921 1280 ladij, 173.000 ton; 1922 1184 ladij, 192.000 ton. Gruž 1913 2158 ladij, 985.000 ton; 1921 1403 ladij, 584.000 ton; 1922 1891 ladij, 780.000 ton. Kotor leta 1913 1896 ladij, 581.000 ton; 1921 396 ladij, 157.000 ton; 1922 1059 ladij, 251.000 ton. Posledice vojne so jasno razvidne iz predstojeh števil, iz katerih pa je tudi razviden napredek. Napredek je že iz razloga precejšen, ako se pomisli, da je imel Trst pred vojno 2.5 krat tolikšen promet kot Split, sedaj pa prekaša istega le za nekaj odstotkov. Hamburg je imel pred vojno trikrat toliko prometa kot Trst in osemkrat toliko kot Split, sedaj pa ga ima šestkrat toliko kot Trst in sedemkrat toliko kot Split. Kar pa se tiče modernih naprav, zastajajo jugoslovanska pristanišča precej za Trstom in Reko. Vsled tega se vrši večina uvoza in izvoza preko Trsta. Jugoslavija ima naravno največje interese, da koncentrira svojo trgovino v kakem lastnem pristanišču. Vprašanje gradbe velikega in modernega pristanišča je pri nas zato najbolj pereče, za katero bi se morali zavzeti vsi gospodarski krogi.

Mednarodna železniška konferenca se je pričela 10. t. m. v Varšavi. Udeležuje se je 50 odposlancev iz Anglije, Avstrije, Čehoslovaške, Francije, Nemčije in iz drugih držav. Konferenca bo pretresala naslednja vprašanja: 1. Zopetno uvedbo neposrednje zveze Pariz-Varšava. 2. Zopetno uvedbo direktnih vlakov Pariz-Berlin-Riga. 3. Obnoveitev predvojnih spojev s takozvanim severnim ekspresnim vlakom čez Poljsko (Petrograd, Varšava, Dunaj, Beneške, Milan, Nica). 4. Uvedbo zveze Varšava — Rim — Brindisi. 5. Nočni prevoz med Varšavo in Dunajem. 6. Posredno zvezo med Varšavo in Svcio.

Denarstvo.

Kroženje novčanic na Madžarskem. Na Madžarskem je kroženje novčanic v zadnjem tednu preteklega leta porastlo za 30.298 na 931.387 milijard madžarskih kron (koncem leta 1922 je znašala cirkulacija novčanic 75.008 milijard) Povečanje novčanega prometa v letu 1923 je znašalo 855.005 milijard. Država je bila dolžna banki 401 milijardo in je država za pokritje svojega deficita potrosila gotovo polovico celokupnega novčanega prometa.

Kovan denar v Rumuniji. Rumunska vlada je naročila v Belgiji 200 milijonov komadov romunskih bakrenih in nikel-nastih novcev.

Zahtevajte povsod našo domačo Kolinsko cikorijo izvršten pridelek za kavo.

Iz naših organizacij.

Kandidati za dopolnilne volitve v cenilno komisijo. Zveza trgovskih gremijev, Jugoslovanska obrtna zveza in Zveza obrtnih zadrug so postavile za dopolnilno volitev v cenilno komisijo enotno kandidatno listo. Ljubljana mesto voli: Kot člani: 1. Jelačin Ivan st., trgovec in posestnik; 2. Sušnik Alojzij, trgovec in posestnik; 3. Toni Josip, mesar in posestnik. Kot namestnike: 1. Rozman Ivan, čevljarji mojster in posestnik; 2. Medic Frane, trgovec; 3. K. A. Kregar, trgovec in posestnik. — Ljubljana okolica voli: Kot člani: 1. Zebal Frane, trgovec, posestnik in načelnik gremija za okolico v Rudniku št. 3 pri Ljubljani; 2. Tomšič Ivan, krojaški mojster in posestnik, Verd 99 pri Vrhniki; 3. Pire Ivan, sodar, posestnik in trgovec, Dravljice št. 99 pri Št. Vidu nad Ljubljano. Kot namestniki: 1. Šušteršič Jožef, posestnik, gostilničar in mlinar, Seničica št. 1 pri Medvodah; 2. Kos Ivan, mesar, gostilničar in posestnik, Vrhnika št. 190; 3. Knez Andrej, posestnik, Šujca št. 97 pri Dobrovi.

Zborovanje obrtnih zadrug in trgovskih gremijev v Ptuj. Na inicijativo trgovskega gremija v Ormožu se je vršil sestanek obrtnih zadrug, trgovskih gremijev in obrtnih društev okraja Ptuj dne 9. januarja 1924 v gostilni Zupančič v Ptuj radi določitve kandidatov v cenilno dohodninsko komisijo. Zastopane so bile skoro vse gori imenovane korporacije po svojih delegatih. Po nalogu g. Ludvika Kuharič, načelnika trgovskega gremija v Ormožu, ki je zborovanje vodil, se je po daljši debati in po poročilu g. Jakoba Zadavca iz Središča soglasno sklenilo kandidirati pri volitvah za cenilno dohodninsko komisijo sledeče gg.: Za sodni okraj Ormož g. Jakob Zadavec, posestnik paromlina v Središču. Za sodni okraj Ptuj g. Davorin Tombah, trgovec in posestnik v Sv. Vidu pri Ptuj. Namestnik za sodni okraj Rogatec g. Alojz Prejac, trgovec v Rogatec ter g. Vinko Simončič za okraj Ptuj. Dolžnost in lastni dobrobit vseh pridobitnih krogov je, da gredo dne 20. januarja 1924 na volišča, ki so pri davčnih uradih Ptuj, Ormož in Rogatec ter volimo zgoraj navedeno listo.

Narodno-gospodarski Vestnik. Slovensko Irgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani je na svoji zadnji seji na predlog svojega podpredsednika g. dr. Windischer-ja soglasno sklenilo v letu 1924 izdajati svoje glasilo kot poučni mesečnik ter poverilo z izdajanjem poseben odbor, obsloječ iz gg. odbornikov: Kavčič, Lovšin, Urbančič in Zebal.

Gremij trgovcev za ljubljansko okolico je priredil v nedeljo dne 13. t. m. dva informativna sestanka o davkih in o pomenu dohodninskih cenilnih komisij in sicer dopoldne v Št. Vidu v prostorih šolske telovadnice in popoldne na Vrhniki v gostilniških prostorih g. Jurca. Sestanka se je udeležilo veliko število obrtnikov, trgovcev in tudi nekaj posestnikov. Sestanku je prisostvoval načelnik gremija za ljubljansko okolico g. Zebal, kateri je obširno pojasnil težak sedanj položaj davkoplačevalcev, ki ga povzroča brezobzirno izterjevanje davkov s strani naših davčnih uradov. Apeliral je na vse navzoče,

da nastopijo pri volitvah v nedeljo dne 20. t. m. enofno in da odločno manifestirajo proti sedanjemu za gospodarske kroge nevdržnemu stanju. V imenu jugoslovanske obrne zveze se je udeležil sestankov tudi g. Ogrin, podpredsednik trgovske in obrtniške zbornice, ki je v markantnih besedah predložil vsem zborovalcem nevdržnost sedanjega položaja na davčnem polju ter pozivjal na skupen in solidaren nastop vseh stanov, brez razlike političnega mišljenja. Nadalje je poročal tajnik gremija trgovcev g. Smuc o pomenu predstojeh cenilnih komisij ter izčrpno pojasnil, kako naj se postopa pri sestavi dohodninskih napovedi. Navajal je, kako je postopati pri odgovorih na pomisleke, na katere mora odgovarjati davkoplačevalec v roku 8 dni in vsebujejo čestokrat tako komplicirana in zamolana vprašanja, da je davkoplačevalcu večkrat popolnoma nemogoče zadositi zahtevam davčnih uradov. Dalje je poročal o donosu direktnih davkov ter primerjal številke proračuna s številkami vplačanih davkov v posameznih pokrajinah naše države, iz katerih je razvidno, da se v nobeni pokrajini ni prekoračil proračun v taki meri kot baš v Sloveniji in da se imamo temu zahvaliti edino samo specielno slovenski davčni praksi ter davčnemu zakonu, ki se premalo ozira na plačilno zmožnost davkoplačevalcev in ki ima pri nalaganju novih in pobiranju starih davkov samo pred očmi, kako bi okrepil državne finance, ne da bi se pri tem oziral na utemeljene pomisleke, katere izražajo finančni upravi in tudi centralni vladi zastopniki davkoplačevalcev, naši poslanci in naše strokovne gospodarske organizacije. Zborovalci so vsem hrem predavateljem sledili z velikim zanimanjem in dali duška ogorčenju nad tako rigoroznim postopanjem ter soglasno sklenili voliti kompromisno listo, da s tem pokažejo, da so vsaj v tem vprašanju, ki tare vse sloje, edini in složni.

Razno.

Sporazum o Reki. Konferenca Male entente, o kateri je neinformirana javnost sodila, da je sklicana le radi tega, ker je predvidena v ustanovnem paktu Male entente in da nam ne bo prinesla ničesar, kar bi moglo imeti bistven vpliv na politični ali gospodarski položaj, je rešila, vsaj tako nam pričajo poloficijozni komunikacije iz Beograda, eno najbolj perečih naših političnih in gospodarskih vprašanj. Dosežen je sporazum z Italijo. »Vprašanje Reke je rešeno.« Tako čitamo v vseh časopisih. Točnih podatkov o paktu nimamo še in kakor je bila med pogajanjem naša diplomacija skrajno molčeča, tako molči še danes o tem velikem vprašanju ter drži javnost v mučni negotovosti. Eno pa je gotovo, da smo tudi to pot zopet mi težko plačali. Iz inozemskih italijanskih in nemških časopisov izhaja, da je reška samostojnost izgubljena za vedno in da smo Baroš in Delto plačali s koncesijami, ki morejo postati za razvoj naše industrije usodopolne. Po vesteh, ki prihajajo iz Beograda, sta naša in italijanska vlada sporazumni glede sledečih točk: Italija izvrši napram Jugoslaviji vse določbe rapallske pogodbe, kakor tudi obveznosti, ki izhajajo iz pisma grofa Sforze. V smislu teh določb dobi Jugoslavija Delto, Baroš in Bankino. — Naša meja se spelje strogo v smislu rapallskega dogovora in pisma grofa Sforze z eventualnimi lokalnimi korekturami. — Jugoslavija se odreče izvrševanju člena IV. rapallske pogodbe, t. j. pušča Italiji proste roke v vprašanju ureditve reške države. — Italija koncedira, da vzame Jugoslavija reško luko, odnosno tam se nahajajoče pristaniške naprave za 50 let v zakup. — Med Jugoslavijo in Italijo obstoja principijelen sporazum, da se obe državi zedinita v politični pogodbi, v kateri

si garantirata medsebojno svojo integriteto ter prevzameta v obrambo te integritete tudi vojaške obveznosti. — Med obema državama se sklene definitivna trgovinska pogodba, ki bo temeljila na dalekosežnih medsebojnih kompenzacijah na korist italijanske industrije, kakor tudi na korist našega uvoza v Italijo. — Podajati komentarje k tem vestem se nam zdi za danes še prerano, ker ne moremo niti kontrolirati, v koliko so te vesti točne. Veselo razpoloženje italijanskega časopisja pa nam vsiljuje bojazen, da se je novi sporazum sklenil samo na naš račun!

Delavni čas v Nemčiji. Uredil se je v sporazumu z vsemi faktorji delovni čas in sicer na 9 ur dnevno.

Brezposelnost na Švicarskem. Tudi na Švicarskem raste število brezposelnih. Koncem septembra lanskega leta je znašalo število brezposelnih 21.013, koncem oktobra je pa že doseglo 22.830. Edino v papirni industriji se je število brezposelnih zmanjšalo.

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: 1. Sedež: Cerknica. Besedilo firme: A. Zulfjan, trgovina z lesom. 2. Sedež: Dolenja vas pri Ribnici. Besedilo firme: Vinko Merhar, trgovina z mešanim blagom. 3. Sedež: Fokovci. Besedilo firme: Samuel Grosz. 4. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Jakob Zagode. 5. Sedež: Maribor—Křčevina. Besedilo firme: Jurij Ehl, veletrgovina z vinom. 6. Sedež: Mokronog. Besedilo firme: Josip Čerček. 7. Sedež: Murska Sobota. Besedilo firme: Anna Gör. 8. Sedež: Osluševci. Besedilo firme: Josip Lah.

Tržna poročila.

Cene za mast in slanino. Beograd: mast 35—36, slanina 30—31, osušeno meso 30—32, okajane šunke 60—70, salama 90—110 Din za kg. Milano: slanina 9.50, mast 10.80, ameriška slanina 8.50, ameriška mast 7.50 lir za kg.

Svinjski trg. Beograd: od 100 do 120 kilogr. teže 20.50—22 Din, čez 150 kg 22.50—23.50 Din, čez 180 kg 24—24.50 dinarjev, suho blago 24—26 Din franko postaja v Srbiji in Banatu. V Beogradu in v okolici Subotice 1.50—2 Din za kg dražje. Milano: prašiči debeli 8.30 lir za kg žive teže. Praga: (7. januarja) rejeni prašiči 14—15 Kč za kg žive teže. Dunaj: (8. januarja) na današnji sejemu se je prignalo 2709 komadov, od katerih je bilo 618 mesnatih in 2091 mastnih. Od tega je bilo: 93 avstrijske, 83 madžarske, 977 jugoslovanske, 460 danske, 47 holandske in 40 švedske provenjence. Notirali so: debeli prašiči 22—26 tisoč avstr. kron po kvaliteti za 1 kg žive teže, a mesnati 24—28 tisoč avstr. kron sorazmerno s preteklim tednom so cene za 2500 Ka.

Cene na tržaškem trgu. Seno 28 do 24 za kvintal, oves 78 do 80, telela (45 do 50 kg) mrive teže 8.40 do 9, lir 1 kg, prašiči (100 do 150 kg) mriva teža 8.30 do 9.30, kokoši žive 8 do 8.50 lir 1 kg. Cene vinu: Belo istersko 1.— do 1.50, črno istersko 1.50 do 2.20, vipavsko 0.80 do 1.40, brisko 1.70 do 2.—, teran 3.— do 3.30 lir. Povpraševanja malo in vsled tega je kupčija zelo šibka.

Tržne cene v Gorici. Dne 8. januarja se je prodajalo v Gorici po sledečih cenah: česniček 1.60 do 1.70, kapus 0.50 do

0.60, kapus kisel 1.20 do 1.40, čebula 0.80 do 0.90, fižol navaden 2.— do 2.20, fižol bocehni 2.60 do 2.80, fižol koks 3.— do 3.40, salafa 1.20 do 1.40, krompir 0.40 do 0.50, peferšilj 1.40 do 1.60, repa 0.30 do 0.40, repa kislja 0.80 do 1.—, radič zelen 2.— do 2.20, radič rdeč 3.— do 3.60, špinača 1.60 do 2.—, zelena 1.40 do 1.60, molovilec 1.60 do 2.20, vržoli 0.30 do 0.40, kostanj 1.— do 1.20, jabolka 1.20 do 2.20, maroni 1.40 do 1.60, orchi 3.50 do 4.—, lešniki 4.— do 4.20, hruške 1.20 do 2.40, sveže maslo 17.— do 18.—, mleko 1.— do 1.20, med v salju 8.— do 9.—, med cejen 10.— do 12.—, jajca 0.70 do 0.80 lir.

Dobava, prodaja.

Dobava 100 kg arabske gume. Poštna direkcija v Ljubljani razpisuje dobavo 100 kg arabske gume. Interesenti naj predložijo s 5 Din kolekovane ponudbe z vzorcem najkasneje do 31. januarja 1924. Dobava se mora izvršiti v štirih lednih po prejemu naročila.

Večja množina
JEKLENE ŽICE
(blank) francoske provenjence
lajko za dobili v dimenzijah 1, 1.25, 1.35, 1.40 mm.
Cena po 1 kg. Din 40.—, pri večjem odvzemu primeren popust.
Naslov pove
„ALOMA COMPANY“, Ljubljana.

TEODOR KORN

LJUBLJANA
POLJANSKA CESTA 37. 3.
Krovec, stavebnik, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov. Naprava strelivoštev. — Kopališke in klesalne naprave.
Izdolovanje posod iz pločevine za furnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Oprema za trgovski lokal

dobro ohranjena se ugodno prodajo. Ponudbe pod »Redka prilika« na upravnishvo »Trgovskega lista«.

NA VELIKO!
Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumba, sukanee, vezenino, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Oglašajte v „Trgovskem listu“!

Ivan Jelacín
Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špeciarijske robe
Zaloga sveže pražene kave mletih dišav in rudninske vode

Tečna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

Edini tih pisalni stroj z omejeno trpežnostjo
L. C. SMITH & BROS, Mod. 8
brez najmanjšega ropota, ker so vsi težaji na krogličnih teženih.
Zaslupstvo:
Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.

KAMENIT
TOVARNA UMETNEGA ŠKRILJA IN ELEKTRARNA DRUŽBA Z.O.Z.
LAŠKO
Slovenija

Ustanovljeno leta 1910.
Dolgoletna garancija za dobro kakovost.
Cenejše kakor ilovna opeka.

Kamenit sestoji iz azbesta (kamen) in portland-cementa, vsled tega je silcha vedno močnejša in ne zahteva nobenega popravila.

Dolžnost vsakega posestnika strehe je, da si naroči večno trpežno in ognja varno silcho iz

KAMENITA = ETERNITA.

Rusi
Slanki oviti
Prekajene ribe (Bücklinge)
Ostseeheringe
Kumarce
ta znajske v soli in kisa
Paradižni sok
ta domač, čist, v dozah

„Konserva“
Prva jugoslovanska industrija za konzerve rib, solčija in sadja, družba z o. z.
Maribor
Zahtevajte cenik!

RAZPIS NATEČAJA.

Razpisuje se natečaj za podelitev mesta DRUGEGA TAJNIKA pri tukajšnji zbornici.

Po sklepu, sprejetem na plenarni seji 19. decembra pr. l., morajo biti konkurenti absolvirani pravniki, a prednost se bo dala onim, ki so poleg tega dovršili tudi kako višjo trgovsko šolo ali ki so si z zaposlenjem v kakem podjetju ali gospodarski instituciji pridobili dovoljno strokovno izobrazbo.

Konkurenti morajo v prošnji navesti točno vse zahteve ter priložiti poleg dokazil o dovršenih pravnih študijah in o eventualnih drugih poklicih tudi kršni list, domovnico ter eventualno tudi poročni list z navedbo števila otrok.

Rok natečaja traja mesec dni, t. j. do 5. februarja 1924. Split, dne 4. januarja 1924.

Od trgovske in obrtniške zbornice.
Predsednik: T. Duboković. Tajnik: Dr. G. Bulat.

Zaloga KLAVIRJEV

in pianinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapska, Hözl, Schweighofer, Stingl i. t. d. — Tudi na obroke.
Jerica Hubad roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ul. 5.

Najfineje perilo za gospode in delavstvo priporoča
Tovarna perila „TRIGLAV“
v Ljubljani.

Cenjene trgovce v mesu in na deželi se opozarja na priložnostni ogled sortirane zaloge perila v skladišču Kolodvorska ulica šte. 8 nasproti hotela „Štrukelj“

LJUBLJANA
SINGH GREGORČICEVA ULICA 13
Telefon šte. 552
se priporoča
za naročila vseh v njeno stroko spadajočih del.
Lastna knjigovoznica.
Izvršitev točna in solidna!

ZASEBNO UČILIŠČE ZA STROJEPISJE IN STENOGRAFIJO LEGAT

Začetek novih tečajev dne 3. februarja 1924.
Samoprodaja pisalnega stroja „CONTINENTAL“.

Maribor,
Slovenska ulica 7,
Telefon 100.